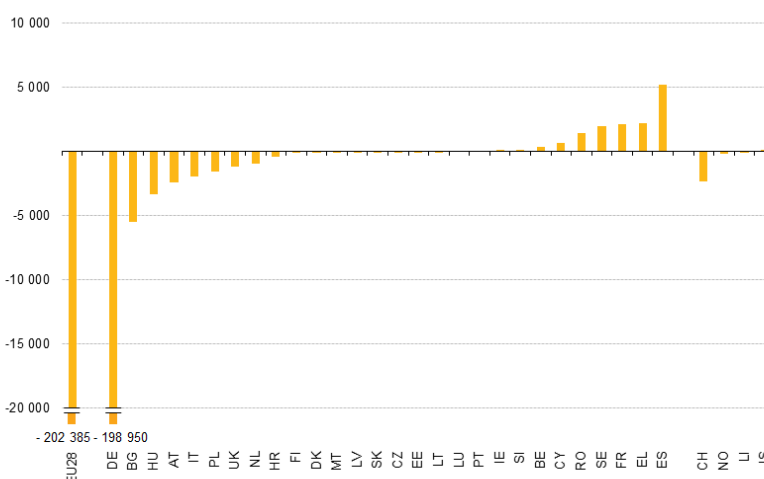

Κεφάλαιο 2 - 2.3.2 Προφίλ: Αιτούντες/Αιτούσες και Δικαιούχοι Διεθνούς Προστασίας

Τους τελευταίους δώδεκα μήνες, η Ελλάδα υπήρξε σταθερά η τέταρτη ευρωπαϊκή χώρα σε αριθμό υποβληθείσων αιτήσεων διεθνούς προστασίας (μετά τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Γαλλία, και πριν από χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και η Ισπανία). Μάλιστα, μόνο μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του 2017, υποβλήθηκαν 14.600 αιτήσεις ασύλου στη χώρα.

Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας που κατατέθηκαν στην Υπηρεσία Ασύλου το 2016 ανήλθαν σε 51.092. Ο ρυθμός υποβολής αιτήσεων διεθνούς προστασίας παρέμεινε σταθερά υψηλός το 2017, όπως καταδεικνύεται από τις 58.661 αιτήσεις ασύλου που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία Ασύλου κατά το περασμένο έτος¹. Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, μόνο κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2017, οι υποβληθείσες αιτήσεις στη χώρα αυξήθηκαν κατά 2.200 συγκριτικά με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016².

Μεταβολή στις αιτήσεις ασύλου που υποβλήθηκαν για πρώτη φορά (Γ' τρίμηνο 2016 vs. Γ' Τρίμηνο 2017)

Πηγή: Eurostat. Ημερομηνία δημοσιοποίησης: 31 Δεκεμβρίου 2017

Κατά το 2017, οι πέντε κύριες χώρες καταγωγής των αιτούντων και αιτουσών διεθνούς προστασίας κατά φθίνουσα σειρά πλήθους αιτήσεων ήταν: η Συρία (16.396 υποβληθείσες αιτήσεις, που συνιστούν ποσοστό 27,95% επί του συνόλου των αιτήσεων), το Πακιστάν (8.923 υποβληθείσες αιτήσεις, ποσοστό 15,21%), το Ιράκ (7.924 υποβληθείσες αιτήσεις, ποσοστό 13,5%), το Αφγανιστάν (7.567 υποβληθείσες αιτήσεις, ποσοστό 12,89%), και η Αλβανία (2.450 υποβληθείσες αιτήσεις, ποσοστό 4,17%).

¹Βλ. http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/01/Greek_Asylum_Service_Statistical_Data_GR.pdf

²Βλ. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:First_time_asylum_applicants_absolute_change_between_Q3_2016_and_Q3_2017.png

Αιτήσεις Ασύλου – Χώρες προέλευσης

Αιτήσεις Ασύλου - Χώρες προέλευσης								
	2013	2014	2015	2016	Δεκέμβριος 2017	2017	Σύνολο	%
ΣΥΡΙΑ	252	773	3490	26673	979	16396	47584	34.7%
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	610	1618	1822	4693	659	8923	17666	12.9%
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	803	1709	1720	4366	541	7567	16165	11.8%
ΙΡΑΚ	107	174	661	4811	625	7924	13677	10.0%
ΑΛΒΑΝΙΑ	419	569	1003	1420	205	2450	5861	4.3%
ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	230	633	738	1215	81	1383	4199	3.1%
ΙΡΑΝ	131	361	241	1096	75	1316	3145	2.3%
ΓΕΩΡΓΙΑ	342	350	386	687	90	1107	2872	2.1%
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	17	74	60	852	52	1311	2314	1.7%
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	255	280	342	334	31	970	2181	1.6%
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	1648	2890	2725	4914	633	9314	21491	15.7%
Σύνολο	4814	9431	13188	51061	3971	58661	137155	100.0%

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Ιανουάριος 2018

Επιπλέον, το ποσοστό αναγνώρισης δικαιούχων διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό εξέτασης ανέρχεται για τους/τις Σύρους/Σύρες αιτούντες/αιτούσες σε 99,6%, για τους/τις Ιρακινούς/Ιρακινές σε 74% και για τους/τις Αφγανούς/Αφγανές αιτούντες/αιτούσες σε 67,5%. Παράλληλα, στις χώρες με ποσοστά αναγνώρισης δικαιούχων διεθνούς προστασίας χαμηλότερα του 2,5% συγκαταλέγονται το Πακιστάν, η Αλβανία και η Γεωργία.

Αιτήσεις Ασύλου – Ποσοστά αναγνώρισης

Διαδικασίες Α' Βαθμού - Ποσοστά Αναγνώρισης (%) ² (Χώρες με περισσότερες από 200 αποφάσεις)			
10 χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά αναγνώρισης		10 χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά αναγνώρισης	
ΣΥΡΙΑ	99.6%	ΓΕΩΡΓΙΑ	0.0%
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	95.0%	ΑΛΒΑΝΙΑ	0.2%
ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ	87.7%	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2.4%
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	85.7%	ΑΛΓΕΡΙΑ	2.5%
ΣΟΜΑΛΙΑ	78.0%	ΙΝΔΙΑ	2.9%
ΙΡΑΚ	74.0%	ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	3.6%
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	67.5%	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	6.6%
ΣΟΥΔΑΝ	59.1%	ΚΙΝΑ	8.6%
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	58.3%	ΜΑΡΟΚΟ	11.0%
ΙΡΑΝ	56.0%	ΝΙΓΗΡΙΑ	11.9%

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Ιανουάριος 2018

Αναφορικά με τους/τις δικαιούχους διεθνούς προστασίας, αναφέρεται ενδεικτικά ότι το 2016 από τον πρώτο βαθμό εξέτασης αναγνωρίστηκαν 2.701 δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, ενώ το 2017 10.364 έλαβαν καθεστώς διεθνούς προστασίας. Παράλληλα, 34.646 αιτήσεις απορρίφθηκαν είτε ως αβάσιμες (12.149) είτε ως απαράδεκτες (22.497). Από τις αιτήσεις που απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες, σε 12.323 ο λόγος ήταν η μετεγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε 8.330 ήταν η αποδοχή από άλλο κράτος-μέλος σε εφαρμογή του Κανονισμού Δουβλίνου (κυρίως για λόγους οικογενειακής επανένωσης), και σε 919 ο λόγος ήταν η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Σε 6.989 περιπτώσεις διεκόπη η διαδικασία ασύλου, κυρίως λόγω σιωπηρής παραίτησης του αιτούντος ή της αιτούσας από την αίτησή του. Τέλος,

σημειώνεται ότι συνολικό ποσοστό αναγνώρισης δικαιούχων διεθνούς προστασίας ανήλθε σε 46% κατά το 2017.

Έως το τέλος του 2020, και με βάση εκτίμησης του παρόντα ρυθμού αφίξεων καθώς και του μέσου όρου αναγνώρισης δικαιούχων που προσεγγίζει το 50%, αναμένεται ότι τουλάχιστον 10.000 άτομα θα αναγνωρίζονται ετησίως ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.

Αιτήσεις Ασύλου – Γενική αποτύπωση

Διαδικασίες Α' Βαθμού - Γενική αποτύπωση							
	2013	2014	2015	2016	Δεκέμβριος 2017	2017	Σύνολο
Προσφυγικό καθεστώς	229	1223	3647	2452	969	9323	16874
Επικουρική Προστασία	93	487	347	249	143	1041	2217
Απορριπτικές Ουσίας	1754	4254	4434	6589	998	12149	29180
Αποφάσεις Απαράδεκτου				15241	404	22497	
α) λόγω της εφαρμογής της αρχής της ασφαούς τρίτης χώρας (Διαδικασίες επανεισοδοχής)				1312	39	919	
β) λόγω αποδοχής από άλλο Κ-Μ (Κανονισμός Δουβλίνου)	261	1453	2019	2070	313	8330	41471
γ) λόγω αποδοχής από άλλο Κ-Μ (Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης)				11000	2	12323	
δ) επί των μεταγενέστερων αιτήσεων				775	50	915	
ε) για τυπικούς λόγους				84		10	
Διακοπές – Παινήσεις ¹	243	1078	2375	2387	644	6989	13072
Σύνολο	2580	8495	12822	26918	3158	51999	102814
Μηνιαίος Μέσος όρος	369	708	1069	3513		6772	2603
Ποσοστό αναγνώρισης (%) ²	15.5%	28.7%	47.4%	29.1%	52.7%	46.0%	39.6%

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Ιανουάριος 2018

Συνολικά 40.127 αιτήσεις υποβλήθηκαν από άνδρες (68,4%) και 18.535 (31,6%) από γυναίκες. Επιπλέον, 19.790 (33,74%) υποβλήθηκαν από παιδιά (συνοδευόμενα ή ασυνόδευτα), ηλικίας έως και 18 ετών. Ειδικότερα, μέσα στο 2017, 2.275 ασυνόδευτοι ανήλικοι (2.147 αγόρια και 128 κορίτσια) υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας, συνιστώντας ποσοστό 3,88% επί του συνόλου των αιτήσεων το ίδιο χρονικό διάστημα.

Αιτήσεις Ασύλου ανά φύλο και ηλικία

Διάστημα Ηλικίας	2013			2014			2015			2016			Δεκέμβριος 2017			2017			Σύνολο		
	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο	Άρρεν	Θήλυ	Σύνολο			
0-13	255	182	437	388	306	694	919	792	1711	7684	7105	14789	511	390	901	7620	6726	14346	16866	15111	31977
14-17	272	37	309	569	84	653	608	168	776	3535	1389	4924	349	65	414	4350	1094	5444	9334	2772	12106
18-34	2370	600	2970	5171	921	6092	6198	1466	7664	15282	6593	21875	1465	521	1986	21477	7165	28642	50498	16745	67243
35-64	748	338	1086	1510	460	1970	2098	856	2954	5356	3796	9152	435	215	650	6572	3420	9992	16284	8870	25154
65 και άνω	7	5	12	7	15	22	35	48	83	144	177	321	10	10	20	107	130	237	300	375	675
Σύνολο	3652	1162	4814	7645	1786	9431	9858	3330	13188	32001	19060	51061	2770	1201	3971	40126	18535	58661	93282	43873	137155
Ασυνόδευτοι ανήλικοι (συμπ/νούνται στο ανωτέρω σύνολο)	177	12	189	385	35	420	332	51	383	1663	314	1977	43	3	46	2147	128	2275	4704	540	5244

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Ιανουάριος 2018

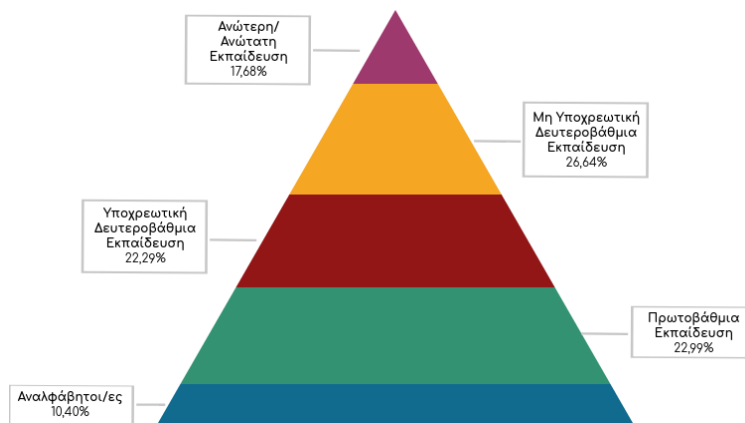
Σημειώνεται ότι κατά το 2017 ολοκληρώθηκε το ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης, που αφορούσε κυρίως υπηκόους Συρίας. Συνολικά 21.726 αιτούντες/αιτούσες άσυλο³, 6.982 άντρες, 4.925 γυναίκες και 9.819 παιδιά μετεγκαταστάθηκαν με τρόπο ασφαλή και οργανωμένο από την Ελλάδα σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε..

³ Βλ. http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/01/Relocation-procedures-up-to-14-1-2018_gr.pdf

Παράλληλα, το 2017 υποβλήθηκαν 9.784 αιτήματα σε άλλα κράτη-μέλη για την ανάληψη από αυτά της ευθύνης εξέτασης των σχετικών αιτήσεων ασύλου, ενώ έγιναν αποδεκτά 7.225 από τα άλλα κράτη-μέλη. Ο κύριος λόγος υποβολής αυτών των αιτημάτων ήταν η οικογενειακή επανένωση (4.334). Παράλληλα, ζητήθηκε από την Ελλάδα να αναλάβει την ευθύνη εξέτασης των αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν σε άλλα κράτη-μέλη σε περίπου 2.000 περιπτώσεις. Η Ελλάδα έκανε αποδεκτά 68 εισερχόμενα αιτήματα, ενώ τελικά μεταφέρθηκε στην Ελλάδα ένα άτομο⁴.

Τέλος, σημειώνεται ότι πρόσφατα συστάθηκε το Μητρώο δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 44, παρ.3 του Ν.4375/2016. Οι δικηγόροι που εντάχθηκαν στο μητρώο μετά από διαγωνιστική διαδικασία παρέχουν δωρεάν νομική συνδρομή στους/στις αιτούντες/αιτούσες διεθνούς προστασίας των οποίων η αίτηση εκκρεμεί ενώπιον του δεύτερου βαθμού εξέτασης.

Εκπαιδευτικό Επίπεδο Δικαιούχων Διεθνούς/Επικουρικής Προστασίας (άνω των 18 ετών)

Πηγή: Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Απρίλιος 2018

Αναφορικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο των αιτούντων/αιτουσών άσυλο στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, σημειώνεται ότι τα άτομα που λαμβάνουν καθεστώς προστασίας και ανήκουν σε παραγωγικές ηλικίες κατά μέσο όρο τείνουν να είναι ισομερώς μοιρασμένα μεταξύ των εκπαιδευτικών βαθμίδων, με το 26,64% εξ'αυτών να έχει ξεκινήσει ή ολοκληρώσει τη μη υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο) και το 17,64% να έχει περάσει στην ανώτερη/ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα⁵.

⁴Βλ. <http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/01/%CE%94%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%AF%CE%BF-%CE%A4%CF%8D%CF%80%CE%BF%CF%85-25.1.2018.pdf>

⁵ Βλ. Στατιστικά στοιχεία, Υπηρεσία Ασύλου, περίοδος 2013-Απρίλιος 2018

Εκπαιδευτικό επίπεδο ανά υπηκοότητα

Υπηκοότητα/ Εκπαιδευτικό Επίπεδο	Συρία	Αφγανιστάν	Ιράκ	Ιράν	Πακιστάν	Ανιθαγενείς	Λοιπές	Σύνολο
Αναλόφαβητοι	2.259	1.248	622	58	42	141	557	4.927
Πρωτοβάθμια (1-6 έτη)	2.859	1.010	877	78	71	55	764	5.714
Δευτεροβάθμια (7-9 έτη)	2.329	473	473	102	69	54	627	4.127
Τριτοβάθμια (9-12 έτη)	1.754	496	409	359	99	58	1.117	4.292
Ανώτερη/ Ανώτατη	1.251	142	237	233	27	45	705	2.640
Σύνολο	10.452	1.248	2.618	830	308	353	3.770	21.700

Πηγή: Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου, Απρίλιος 2018

Σημειώνεται ότι σε επίπεδο χώρας προέλευσης, οι ανιθαγενείς (39,94%) και οι πρόσφυγες από το Αφγανιστάν (37,04%) και το Ιράκ (23,76%) εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά αναλόφαβητων αναλογικά με τον πληθυσμό τους. Αντίστοιχα, οι πρόσφυγες από το Ιράν (43,25%) και το Πακιστάν (32,14%) εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων που έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση, με το Ιράν να διατηρεί το υψηλότερο ποσοστό ατόμων με ανώτερη/ανώτατη εκπαίδευση (28,07%).